

27.9.2022

STANOVISKO

Výboru pro rozvoj

pro Rozpočtový výbor

k souhrnnému rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2023 – všechny oddíly
(2022/0212(BUD))

Zpravodaj: Antoni Comín i Oliveres

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro rozvoj vyzývá Rozpočtový výbor jako příslušný výbor, aby do návrhu usnesení, který přijme, začlenil tyto návrhy:

1. s hlubokým znepokojením konstatuje, že brutální ruská agrese vůči Ukrajině a její celosvětové dopady, které zahrnují rostoucí ceny potravin a energie, dramaticky zvyšují potřeby v oblasti humanitární pomoci, která již dříve čelila nedostatku finančních prostředků a zvýšení počtu krizí ve světě; zdůrazňuje, že četná a soustavná navyšování ročního rozpočtu Unie na humanitární pomoc v posledních letech dokazují, že původně přidělené finanční prostředky nepostačují k pokrytí humanitárních potřeb na celý rok; připomíná, že k polovině července 2022 již bylo na závazky přiděleno 95 % humanitárních zdrojů Unie; trvá na tom, že humanitární pomoc zachraňuje životy a na pomoci Unie závisí mnoho milionů životů; vyzývá k výraznému zvýšení humanitární pomoci alespoň o 900 milionů EUR, aby bylo možné řešit bezprecedentní propast mezi potřebami a dostupnými zdroji, která v současnosti činí 36,9 miliardy USD a představuje nejvyšší částku v historii¹; žádá členské státy, aby dostaly závazku věnovat 0,7 % svého hrubého národního důchodu (HND) na rozvoj a pomoc;
2. připomíná, že zdroje na uspokojení dodatečných potřeb způsobených válkou na Ukrajině by neměly být přesouvány z jiných zeměpisných regionů nebo tematických priorit; požaduje, aby byly o 20 milionů EUR zvýšeny závazky pro každý z těchto zeměpisných programů: Západní Afrika, dále Východní a Střední Afrika, s cílem pomoci provádět anticipativní a středně až dlouhodobá místní opatření pro přizpůsobení se změně klimatu, zvýšení odolnosti drobné místní produkce potravin a kompenzaci ztrát a škod způsobených změnou klimatu; žádá, aby byly zemím jižního východního sousedství přiděleny dodatečné zdroje na podporu míru a stability prostřednictvím politických, hospodářských a sociálních reforem a rovnosti žen a mužů v příslušných zemích; zdůrazňuje, že je důležité nadále podporovat spojence v boji proti terorismu, mimo jiné v regionu Rojava;
3. je mimořádně znepokojen prohlubujícím se nedostatkem potravin, kdy se odhaduje, že až 345 milionů lidí v 82 zemích je v roce 2022 vystaveno akutnímu nedostatku potravin²; poukazuje na to, že Organizace OSN pro výživu a zemědělství očekává, že vedle 811 milionů lidí, kteří již čelili chronickému hladu v roce 2020, zvýší důsledky války na Ukrajině v letech 2022 a 2023 počet podvyživených osob o 7,6–13,1 milionu; vyzývá k dodatečnému financování tematického programu „Prosperita“ Nástroje pro sousedství a rozvojem a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI – Globální Evropa) s cílem pomoci partnerským zemím rozvíjet odolné a udržitelné zemědělsko-potravinářské systémy, posílit místní produkci potravin včetně agroekologických postupů, podporovat drobné producenty a místní komunity, investovat do intervencí pro potravinové zabezpečení s cílem dosáhnout cílů

¹ Světová zpráva Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí (OCHA) o celosvětových humanitárních potřebách za rok 2022, aktualizace v polovině roku, <https://reliefweb.int/report/world/global-humanitarian-overview-2022-mid-year-update-snapshot-21-june-2022>.

² Plán globální operační reakce Světového potravinového programu (WFP) 2022, červnová aktualizace, https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000140306/download/?_ga=2.9396989.99022134.1657279887-893066287.1657279887.

udržitelného rozvoje a snížit závislost partnerských zemí na dovozu potravin; žádá Unii, aby zvýšila svůj příspěvek pro Světový potravinový program Organizace spojených národů (WFP) a vybídla další mezinárodní partnery, aby přispívali spravedlivým dílem, neboť WFP chybí 8 miliard EUR;

4. vyzývá k navýšení prostředků v rámci tematických programů nástroje NDICI – Globální Evropa a k zaměření se na investice do lidského rozvoje, jak vyžaduje rozpočtový cíl 20 % stanovený v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947³, a to zejména prostřednictvím tematického programu „Lidé“, s cílem řešit rostoucí nerovnosti a podporovat práva a potřeby žen, dívek a dětí, mimo jiné tím, že se zabrání tomu, aby byly vystaveny genderově podmíněnému násilí, a prostřednictvím jejich zapojení do budování míru; zdůrazňuje, že tento program by se měl rovněž orientovat na vzdělávání a sociální ochranu se zaměřením na rovnost žen a mužů; připomíná význam kulturního dědictví a vybízí Unii a její členské státy, aby v rámci tohoto nástroje usnadňovaly dialog a sdílely osvědčené postupy v oblasti ochrany, zachování a obnovy kulturního dědictví, zejména původního obyvatelstva a místních komunit, a podporovaly dohody o navrácení kulturních statků do země původu;
5. zdůrazňuje, že je třeba pomáhat partnerským zemím při nákupu a v konečném důsledku i výrobě očkovacích látek a léků proti onemocnění COVID-19 a dalším závažným endemickým onemocněním, jako je AIDS, tuberkulóza a malárie, podporovat upuštění od ochrany duševního vlastnictví u očkovacích látek proti COVID-19 a zvýšit podporu globálních programů a iniciativ, jakož i rozvíjet robustnější systémy zdravotní péče a odstranit nedostatky v přístupu k základním zdravotnickým službám, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a péče; poukazuje na to, že 52 zemí pravděpodobně v příštích pěti letech nedosáhne předcovidové úrovně veřejných výdajů na zdravotnictví; zdůrazňuje, že rozvojová pomoc by se měla zaměřit především na zajištění „horizontální“ všeobecné působnosti systému zdravotní péče prostřednictvím uceleného přístupu založeného na právech, který by se mimo jiné plně zaměřoval na vícerozměrnou povahu zdraví (s úzkou vazbou na problematiku rovnosti žen a mužů, zabezpečení potravin a výživy, vody a hygienických zařízení, vzdělávání a chudoby); zdůrazňuje, že všeobecná veřejná zdravotní péče musí být v průběhu krize i po ní spojena s rozšířením působnosti systémů sociální ochrany;
6. poukazuje na to, že je třeba financovat opatření pro přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování, jakož i opatření na ochranu biologické rozmanitosti v partnerských zemích prostřednictvím tematického programu „Planeta“, který by měl obdržet odpovídající finanční prostředky, aby mohl rozhodujícím způsobem přispět k cíli, jímž je každoročně vynaložit 100 miliard USD na přizpůsobení se změně klimatu v rozvojových zemích, jak bylo dohodnuto na konferenci smluvních stran v Kodani v roce 2009; vyzývá ke zvýšení prostředků na ochranu biologické rozmanitosti v rámci nástroje NDICI – Globální Evropa vzhledem ke skutečnosti, že plnění cílů víceletého finančního rámce (VFR) v oblasti biologické rozmanitosti na roky 2026 a 2027 je i nadále nedostatečné; zdůrazňuje, že dopady změny klimatu se projevují v mnoha oblastech a nejvíce postihují zranitelné skupiny, což je třeba zohlednit při navrhování intervencí; požaduje

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/947 ze dne 9. června 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa, mění a zrušuje rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 466/2014/EU a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1601 a nařízení Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Úř. věst. L 209, 14.6.2021, s. 1).

navýšení investic s cílem lépe sledovat, reformovat a postupně ukončovat dotace škodlivé pro biologickou rozmanitost a směřovat je do činností prospěšných pro biologickou rozmanitost v souladu s Agendou pro udržitelný rozvoj 2030; upozorňuje, že je třeba uceleně řešit cílenou podporu partnerství v oblasti obnovitelných zdrojů energie a jejich rozšiřování, včetně vodíku z obnovitelných zdrojů, a zároveň respektovat energetickou svrchovanost a přírodní zdroje partnerských zemí a považovat jejich energetické potřeby za prioritu;

7. opakuje, že je třeba zvýšit podporu organizacím občanské společnosti a obráncům lidských práv, kteří čelí rostoucímu právnímu a administrativnímu obtěžování a kriminalizaci, a zajistit odpovídající podporu sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, rovnosti žen a mužů a posílení postavení žen, dívek, osob LGBTIQ+, obránců lidských práv, menšin a dalších marginalizovaných skupin obyvatel; vyzývá Unii, aby jednala a prováděla meziodvětvovou rozvojovou politiku, která posiluje postavení žen, včetně plného provádění akčního plánu EU pro rovnost žen a mužů III;
8. vítá dodatečný příspěvek poskytnutý Agentuře OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA) v roce 2022 a vybízí Komisi, aby zvýšila finanční podporu Unie pro UNRWA i v roce 2023, a to na celkovou výši 142 milionů, s cílem uspokojit naléhavé potřeby; vítá obnovení finanční podpory organizaci al-Haq a dalším palestinským nevládním organizacím poté, co se ukázalo, že obvinění z terorismu vznesená Izraelem byla nepodložená;
9. konstatuje, že Unie poskytuje institucionální podporu z několika rozpočtových položek nástroje NDICI – Globální Evropa Organizaci afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS); zdůrazňuje, že tato podpora musí zahrnovat a zajistit přiměřenější podporu Smíšenému parlamentnímu shromáždění, a řádně tak odrážet priority Parlamentu; vyzývá proto Evropskou komisi, aby zajistila, aby byla finanční podpora Unie pro OAKTS od nynějška koncipována tak, aby lépe zohledňovala parlamentní rozměr partnerství mezi EU a OAKTS, zejména pokud jde o lidské zdroje, které budou konkrétně vyčleněny na smíšená parlamentní a regionální shromáždění zřízená na základě dohody z Cotonou a budoucí dohody o partnerství se zeměmi OAKTS;
10. připomíná, že čl. 4 odst. 2 třetí pododstavec nařízení (EU) 2021/947 stanoví, že mohou být zřízeny zeměpisné programy kontinentální nebo nadregionální působnosti, včetně programu, který by zahrnoval africké, karibské a tichomořské země; domnívá se, že tento program doplní programovací proces Unie na regionální a vnitrostátní úrovni v těchto částech světa;
11. žádá, aby bylo i nadále podporováno budování kapacit v Africké unii a v africké kontinentální zóně volného obchodu, neboť společný trh nejlépe zajišťuje dodávky zboží a služeb, volný pohyb osob a konkurenceschopné ceny;
12. je znepokojen tím, že v návrhu rozpočtu na rok 2023 není v okruhu 6 žádné rozpětí, což dokazuje, že víceletý finanční rámec neposkytuje dostatečné prostředky na vnější činnost Unie a je třeba jej revidovat; naléhavě vyzývá členské státy, aby souhlasily s výrazným navýšením okruhu 6 v míře, která je dostatečně ambiciózní na to, aby bylo možné řešit současné výzvy vnější činnosti Unie; požaduje naléhavou komplexní revizi VFR s cílem zvýšit celkové stropy v okruhu 6 a zlepšit fungování rezervy na solidaritu

a pomoc při mimořádných událostech (SEAR); trvá na tom, aby rezerva SEAR (ve výši 25 % nástroje) byla přidělována výhradně na základě potřeb, a se znepokojením bere na vědomí nerovnoměrné uvolňování prostředků SEAR; vyzývá k tomu, aby byla věnována zvláštní pozornost potřebám třetích zemí s cílem zajistit, aby byly finanční prostředky ze SEAR uvolněny na humanitární krize mimo Unii; zdůrazňuje, že je třeba zajistit předvídatelnost humanitární pomoci zaručením přiměřené výše prostředků na závazky;

13. je hluboce znepokojen stagnujícím prováděním cílů udržitelného rozvoje a tím, že podle odhadů bude ročně pro financování cílů udržitelného rozvoje chybět 3,7 bilionu USD; opakuje svou výzvu, aby byl urychleně předložen plán financování cílů udržitelného rozvoje, včetně jasně definovaných kvantifikovatelných cílů umožňujících monitorování výdajů souvisejících s cíli udržitelného rozvoje v rámci rozpočtu Unie, a vyzývá k posílení finanční podpory Unie a jejích mezinárodních partnerů pro mnohostranné systémy a mezinárodní partnerské organizace s cílem zajistit, aby byly příspěvky poskytovány na základní zdroje.

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	26.9.2022
Výsledek konečného hlasování	+ : 13 - : 2 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Miguel Urbán Crespo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Malte Gallée, Caroline Roose, Carlos Zorrinho
Náhradníci (čl. 209 odst. 7) přítomní při konečném hlasování	France Jamet, René Repasi, Pernille Weiss

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

13	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė; Janina Ochojska, Christian Sagartz
S&D	Eric Andrieu, Mónica Silvana González, René Repasi, Carlos Zorrinho
THE LEFT	Miguel Urbán Crespo
VERTS/ALE	Malte Gallée, Caroline Roose

2	-
ID	France Jamet
PPE	Pernille Weiss

1	0
PPE	Hildegard Bentele

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se